מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות שישה חלקי דיבר: שם עצם, שם תואר, פועל, מילת יחס, מילת קישור וכינוי גוף
- להבחין בין שם עצם לשם תואר ובין מילת יחס למילת קישור
- לתרגל שימוש נכון בחלקי דיבר שונים במשפט

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – זיהוי חלק הדיבר במשפט

1. ב – שם תואר
2. ג – פועל
3. ב – כינוי גוף
4. ב – מילת קישור
5. א – מילת יחס
6. ג – כינוי גוף

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – שם עצם מציין אדם, חיה, דבר או מקום, לא פעולה.
2. נכון – כינוי גוף בא במקום שם שכבר הוזכר.
3. לא נכון – מילת הקישור אבל מציינת ניגוד בין רעיונות, לא דמיון.
4. נכון – מילת יחס מחברת בדרך כלל לשם עצם שאחריה.
5. לא נכון – שם תואר יכול לבוא לפני שם העצם או אחריו, בהתאם למשפט.
6. נכון – פועל מתאר פעולה או מצב.

חלק ג׳ – השלימו את המילה המתאימה

1. ל
2. היא
3. עפה
4. הגדול
5. ו
6. שולחן

חלק ד׳ – התאימו בין חלק הדיבר למילה דוגמה

- 1 – ו (ירושלים)
- 2 – ג (יפה)
- 3 – א (קפץ)
- 4 – ב (עם)
- 5 – ד (כי)
- 6 – ה (אתם)

חלק ה׳ – הסבר קצר

1. שם עצם מציין אדם, חיה, דבר או מקום (למשל: ילד). שם תואר מתאר איך שם העצם נראה או מרגיש (למשל: גדול).

חלק ו׳ – כתיבה יצירתית

1. משפט תקין שבו מסומנים לפחות שלושה חלקי דיבר שונים בצורה נכונה.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- רשימת חלקי דיבר: שם עצם, שם תואר, פועל, מילת יחס, מילת קישור, כינוי גוף
- דוגמאות תקינות כמו על/עם ליחס, ו/כי לקישור
- הסבר לפי תפקיד המילה: שם עצם מציין דבר, שם תואר מתאר אותו

טיפים להפעלה:

- אפשר לקשר את הדף לדימוי הרכבת ולבקש מהתלמידים לצייר קרון לכל חלק דיבר
- מומלץ להקריא את המשפטים בקול לפני שהתלמידים עונים
- ניתן לעבוד בזוגות על חלק ההתאמה והפתיחה כדי לעודד שיח על חלקי הדיבר

דף תרגול: חלקי דיבר

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

ברכבת המילים יש שישה קרונות - קרון לכל חלק דיבר. בדף זה נעזור לפקח התחנה להושיב כל מילה בקרון המתאים לה, ונתרגל זיהוי של שם עצם, שם תואר, פועל, מילת יחס, מילת קישור וכינוי גוף.

1 חלק א׳ – זיהוי חלק הדיבר במשפט

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. במשפט "הילד הקטן רץ לבית הספר" - המילה "קטן" היא:

א) שם עצם ב) שם תואר ג) פועל ד) מילת יחס

2. "דני אבדיה שיחק כדורסל אתמול" - המילה "שיחק" היא:

א) שם עצם ב) מילת קישור ג) פועל ד) כינוי גוף

3. "הוא ישב על הספה" - המילה "הוא" היא:

א) שם עצם ב) כינוי גוף ג) שם תואר ד) מילת יחס

4. "השולחן והכיסא עומדים בחדר" - המילה "ו" היא:

א) מילת יחס ב) מילת קישור ג) פועל ד) שם עצם

5. "הילדה הלכה עם אמא שלה לגן" - המילה "עם" היא:

א) מילת יחס ב) מילת קישור ג) שם תואר ד) פועל

6. "אנחנו אוהבים לקרוא ספרים" - המילה "אנחנו" היא:

א) שם עצם ב) פועל ג) כינוי גוף ד) מילת קישור

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	שם עצם הוא תמיד מילה שמתארת פעולה.	☐	☐
2	כינוי הגוף "הם" מחליף שם של אנשים או דברים ברבים.	☐	☐
3	מילת הקישור "אבל" מחברת בין שתי מילים נרדפות.	☐	☐
4	מילת היחס "על" יכולה להופיע לפני שם עצם, כמו "על השולחן".	☐	☐
5	שם תואר תמיד בא אחרי הפועל במשפט.	☐	☐
6	הפועל "רץ" מתאר פעולה שמישהו עושה.	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו את המילה המתאימה

השלימו את המילה החסרה.

1. השלימו מילת יחס מתאימה: הילדה הלכה _____ בית הספר.

2. השלימו כינוי גוף מתאים: _____ קוראת ספר מעניין.

3. השלימו פועל מתאים: הציפור _____ בשמיים.

4. השלימו שם תואר מתאים: הבית _____ עומד ברחוב הראשי.

5. השלימו מילת קישור מתאימה: אני אוהב תפוחים _____ בננות.

6. השלימו שם עצם מתאים: ה_____ עומד ליד החלון.

4 חלק ד' – התאימו בין חלק הדיבר למילה דוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שם עצם	____	**א.** קפץ
2. שם תואר	____	**ב.** עם
3. פועל	____	**ג.** יפה
4. מילת יחס	____	**ד.** כי
5. מילת קישור	____	**ה.** אתם
6. כינוי גוף	____	**ו.** ירושלים

5 חלק ה' – הסבר קצר

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין שם עצם לשם תואר, והביאו דוגמה אחת לכל אחד.

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו משפט שכולל לפחות שלושה חלקי דיבר שונים (לדוגמה שם עצם, פועל ושם תואר), וסמנו ליד כל מילה את חלק הדיבר שלה.

כרטיס יציאה

מהם שלושה מתוך ששת חלקי הדיבר שלמדנו היום?

תנו דוגמה למילת יחס ולמילת קישור.

איך אפשר להבדיל בין שם עצם לשם תואר?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀